

Resume

Natura 2000 område nr. 135 Tisvilde Hegn og Melby Overdrev

Områdebeskrivelse

Natura 2000-området omfatter Tisvilde Hegn, Tibirke Bakker, Asserbo Plantage, Liseleje Plantage samt Melby Overdrev. Området ligger direkte ud til Kattegat med en kyststrækning på 8 km mellem Liseleje og Tisvildeleje.

Store dele af området er dækket af flyvesand og tilplantet med plantager til dæmpning af sandfygningen. Skovfyr er det mest dominerende træ i plantagerne. Hvor bunden er fugtig og sandlaget tyndt, har birk, eg og bøg dog kunnet trives.

To store, fredede lysåbne naturlokaliteter i området er Tibirke Bakker mod øst samt vestpå det ca. 130 ha store klitområde Melby Overdrev, som gennem en lang årrække blev benyttet af forsvaret til skydeøvelser. Langs kysten, der har stor rekreativ betydning, findes en bræmme af åbne klitter. Meget af området har en tør jordbund, men spredt i skovområdet findes dog også småsøer/vandhuller, moser og kildevæld. De fleste af småsøerne er gravede.

Natura 2000-området indgår i forslag til en fremtidig nationalpark Kongernes Nordsjælland.

Områdets samlede areal er på ca. 2000 ha, hvoraf det meste er statsejet.

Vigtigste naturværdier

Natura 2000-området er udpeget for at beskytte en række arter og naturtyper. Af naturtyper drejer det sig primært om en række typer af kystklitter og skovnaturtyper. Området rummer eksempelvis meget hvid klit, grå/grøn klit, klithede, skovklit, stilkegeskov, bøgeskov på morbund og skovbevokset tørvemose. Af andre naturtyper kan bl.a. nævnes eneklit, kildevæld og forskellige søtyper. Af konkrete arter drejer det sig om Stor Kærguldsmed og Stor Vandsalamander. Melby Overdrev og Tibirke Bakker rummer særdeles fine lysåbne, artsrige naturområder med sjældne arter, som dog ikke er på områdets udpegningsgrundlag. På Melby Overdrev vokser f.eks. bakke-gøgelilje, hede-melbærris, flere arter af gøgeurt, langt over tusind nikken-de kobjælder samt den meget sjældne lyng-silke. Melby Overdrev er kendt for mange sjældne insekter, bl.a. gråbåndet bredpande, argusblåfugl, markperlemorsommerfugl, lille køllesværmer, pimpinellekøllesværmer og myreløve. I de delvist lyngklædte Tibirke Bakkers vokser blandt andet en særlig krydsning af den sjældne grenet edderkopurt, og der lever fine bestande af sjældne arter af køllesværmere.

Trusler mod områdets naturværdier

Der er foretaget en tilstandsvurdering for de fleste af områdets naturtyper, og truslerne mod udpegningsgrundlaget er registreret.

Mange af de naturtyper, som området er udpeget for at beskytte, vurderes at være påvirket af atmosfærisk kvælstofdeponering (eutrofiering). Flere steder er der problemer som følge af tilgroning af lysåbne naturtyper med høje urter og græsser eller med træer og buske, ligesom afvanding og invasive arter er en trussel for naturværdierne flere steder i området. Forekomsterne af visse lysåbne klittyper trues af fragmentering og mindsket arealstørrelse som følge af tilgroning. Vandhuller og småsøer, der stabilt er egnede til, at stor vandsalamander eller stor kærguldsmed kan yngle i dem, er for få og spredt beliggende i området. Intensiv skovdrift kan medføre, at skovnaturtyper forringes eller ødelægges, eller at skovnaturtyper konverteres til skovnaturtyper, der ikke er omfattet af habitatdirektivet.

Målsætning

Det overordnede mål for området er at sikre eller genoprette gunstig bevaringsprognose for de naturtyper og arter, der udgør områdets udpegningsgrundlag.

Bevaringen af levesteder for arten stor kærguldsmed samt af de lysåbne naturtyper tør hede, kalkoverdrev og rigkær prioriteres højt, fordi disse arter og naturtyper er truede. Bevaringen af de lysåbne naturtyper hvid klit, grå/grøn klit og klithede samt skovnaturtyperne skovklit, bøg på mor, stilkege-krat og skovbevokset tørvemose prioriteres ligeledes højt på grund af arealernes størrelse. Skovnaturtypen skovklit har tillige fokus i området, fordi dens areal her udgør en væsentlig del af typens samlede areal på biogeografisk niveau.

Sønaturtyperne i området opnår en god vandkvalitet og vil være gode levesteder for forekomsterne af de arter, der er karakteristiske for dem.

Bevaringen af de lysåbne naturtyper vil være sikret. Det prioriteres at kildevæld er lysåbne, med mindre en beskyttet tilstand skyldes en ældre bevoksning af træer; arealet af de lysåbne naturtyper grå/grøn klit, klithede og klitlavning skal være større end nu.

Naturtypernes areal vil ellers være opretholdt eller øget, og de opnår en god-høj naturtilstand overalt, hvor de naturgivne forhold muliggør det.

Områdets økologiske integritet vil være sikret i form af en for naturtyperne hensigtsmæssig drift/pleje og hydrologi, en lav næringsstofbelastning, en bekæmpelse af invasive arter i naturtyperne samt gode sprednings- og etableringsmuligheder for arterne.

Indsats

Oversigt over væsentlige indsatser til gennemførelse af denne plan:

Indsats	Stort omfang	Mindre omfang	Undersøges nærmere	Ikke anvendt
Rydning, fjernelse af uønsket opvækst Herunder bekæmpelse af invasive arter	X			
Forbedring af hydrologi Fx ved at standse dræning, genoprette vandløb, fjerne diger		X	X	
Ekstensiv drift Fx indførsel eller opretholdelse af græsning, høslet mm.	X			
Sikring af arealer Sikring af natur der ikke pt. er beskyttet (fx stenrev og skovnatur)	X			
Reducere forstyrrelser Fx færdsel, sejlads og jagt				X
Forbedring/sikring af levesteder Fx ved etablering af vandhuller, sikring af redetræer eller større fouragerings- eller yngleområder		X		

Indsatsen vil helt overvejende dreje sig om sikring af og/eller genindføre lysåbne forhold ved rydning af opvækst og drift (græsning) af naturtyperne samt gennemføre en indsats over for invasive plantearter. For vandafhængige naturtyper vil det desuden være afgørende at sikre en forbedret hydrologi, ligesom der skal sikres gode levesteder for stor kærguldsmed og stor vandsalamander. Indsatsen for skovene vil helt overvejende dreje sig om beskyttelse af skovarealerne, samt sikring af hensigtsmæssig skovnaturtypebevarende drift og pleje.

Der foretages en udvidelse og sammenkædning af forekomsterne af grå/grøn klit, klithede og klitlavning, hvor det naturmæssigt er muligt, og desuden anlægges nye småsøer, der er egnede som nye ynglesteder for stor vandsalamander og den truede stor kærguldsmed.